

Tantiago cadota ante nänö yewæmongainta

Tantiago ümaï yewæmongacäimpa

¹ Botö Tantiagobo iñömö Mæmpo Wængongui tönö mönö Awënë Itota Codito inate nē cædōmo imopa. Idægoidi mini cabo tipæmpoga go mencabomīniya inte wabæca nāni quēwencabo wabæca nāni quēwencabo weca pangocæte godimīni iñöminite botö waa pönemo inte ii yewæmöintaa yewæmömopa.

Wængongui nänö eñëmāmo ante mönö ængæimpa, ante

² Botö tönīñamīni eñëedāni. Quiēmē beyæ wæwente bamīni incæ mīnitö æyedēmē mänōmaï bamīni inique edæ māniñedē incæ cōwē, Mönō watapæ toquinque impa, ante pönëedāni. ³ Mīni wede pönënö æbänö i, ante edonque acæimpa, ante cædāni ate caate wæmīni incæte mīnitö, Mönō caate wædö beyænque mönö godömenque pædinque wæntæye ināmaï inte ee cæquimö imopa, ante do eñëmīnīpa. ⁴ Inique, Mönō æmæwo pæcæimpa, ante cædinque mīnitö wæntæye ināmaï inte ee cæedāni. Mänōmaï cæte pæmīni inique, Mīni cædimāmo æbänö cæmīni imīni, ante adinque edæ, Tömänö waëmö cæmīni imīnīpa, ante abaimpa.

⁵ Mīnitö weca æcänö nänö eñëmāmo wīi eyepæ ina adinque tōmengä, Pönömi eñëmoe, ante Wængongui ingante apænequëngampa.

Apæneyongä Wængongui wæætë pönö cæcä æncæcäimpa. Edæ Wængongui iñömö nê, Pönömi æmoe, ante änongä ingante wæætë piinte änämaï inte godönongä ingampa. Ayæ tömänäni inänite pönö cædinque tömää godönongä ingampa. ⁶ Iñæmpa nê angä iñömö wede pönenguëngä inte wii æmæ pönëninque apænecæcäimpa. Edæ nê æmæ pönengä iñömö gäwapæ æpæ woboyæ pæmæninque mæ conta mæ conta gopæ ocæmæ pö cæpæ nänö cægäimæ bai tömengä adobai gocä ingampa. ⁷ Mäningä iñömö Wængongui pönongä æncæboimpa, ante ædö cæte iïmai ante pönenguëngä. Wængongui edæ tömengä ingante tömää godönämaï incæcäimpa. ⁸ Tömengä mënongä pönente quëwengä ingampa. Æbänö cæcää, ante eñënämaï inongä inte ædö cæte waa cæquingä.

⁹ Adocanque mönö tönïñacä incæ imæca quëwënäni nani ëadincoo nê wii eyepæ ëacä incæte tömengä Wængongui pönö cæcä beyænque, Æbänö ëaboo, ante pönëninque watapæ toquëngä ingampa. ¹⁰ Wacä mönö tönïñacä guiquënë imæca quëwënäni nani ëadincoo nê ëacä incæte tömengä wæætë, Botö önömoque imopa, ante pönëninque watapæ toquëngä ingampa. Edæ ongai önonque pododinqe guiñë wæmpa bai tömengä adobai wæncæcäimpa. ¹¹ Edæ nænque tamö ti näwäñonte awæ guingo icate to aminte æmæwo wæmpa. Ongai yædoï gueo odote wæninqe nänö wæmöö ënodï wo ëwente bapa bai nê ëacä iñömö adobai ingampa. Tömengä godonte æ godonte æ tæcæ cædinque quingæ wæninqe edæ dæ anguingä.

Mönö caate wæpämö

12 Wængonguī ingante nē waadedāni inānite tōmengā wæætē, Mīni cōwē quēwenguinta, ante poganta bai mīnitō imīnite pōnōmo æncæmīnīmpa, ante angacāīmpa. Mānīnta Wængonguī weca cōwē mōnō quēwenguīnō īmpa. Īnīnque waocā caate wæcā incæte tōmengā wæntæye badāmaī ingā iñōmō tōmengā nānō toquinque. Wæntæye ināmaī inte ee cæcā adīnque Wængonguī, Mīni cōwē quēwenguinta, ante tōmengā nānō angainō bai māningā ingante pōnongā æncæcāīmpa. 13 Waocā nānō cæinēwente wædō beyæ, Wēnæ wēnæ cæboe, ante cædīnque tōmengā, Wængonguī botō imote, Wēnæ wēnæ cæcæbiīmpa, ante ingampa, ante wīī anguēnengā ingampa. Edæ Wængonguī ingante, Wēnæ wēnæ cæcæbiīmpa, ante waocā ædō cæte anguingāā. Wængonguī wæætē wadāni inānite, Wēnæ wēnæ cæcæmīnīmpa, ante ānāmaī īnongā ingampa cæmīnīi. 14 Æcāmenque incæ, Wēnæ wēnæ botō cæinente wædō incæ ante waēmō īmpa, ante pōnēnīnque tōmengā do wēnæ wēnæ mōnō cæinente wædō beyænque wēnæ wēnæ cæinengā ingampa. 15 Yædēmadā wēñængā pæcā adīnque ēñāquingā bai mōnō cæinēwente wæpāmo adobāī entawente pætauwēmō īnīnque mōnō do wēnæ wēnæ cæmōmpa. Ayæ wēnæ wēnæ mōnō cæpāmo beyæ mōnō æmæwo wængūnque īmpa.

16 Botō nē waadete tōnīñamīni ēñēedāni. Mīnitō nāmā incæ oda cædāmaī incæmīnīmpa. 17 Ōnonque mōnō ænō ante mōnō waēmō ñāō ēmōnoncoo tōmancoo incæ mōnō Mæmpo Wængonguī oōnædē owote nē pōnōnongā ingampa. Mæmpo Wængonguī oōnædē owodīnque apāidāni īnāni badongacāīmpa. Adocā nænque wēmō cæbaī wayōmō wayōmō go

baī entawēnāmaingā ingampa. Tōmengā wæætē adodonque ingaingā ingampa. ¹⁸ Botō cæinēmopa, ante nē angaingā inte Wængonguī, Nāwangā botō angainō beyænque mīnitō botō wēñæmīni bacæmīnimpa, ante wäänā mangā baī cædinque mōnō imonte pōnō badongacāimpa. Tōmengā nānō badongaincoo tōmancoo iñonte mōnō tānomō inōmō imōmpa.

Wængonguī ingante mōnō nō ēñente cædō

¹⁹ Botō nē waadete tōniñamīni ēñeedāni. Wacā āñongā mīnitō tōmāmīni quingæ ēñenguēnēmīni imīnīpa. Mīnitō wæætē quingæ apænedāmaī inte adobaī quingæ pīinte ināmaī inguēnēmīni imīnīpa. ²⁰ Wængonguī, Nō cæte quēwēedāni, ante waa nānō cæinēmāmo ante waocā nānō pīimāmo beyæ wīi edæ cæcampa. ²¹ Mānōmaī beyæ mīnitō wentamō entawēnīnque mīni wīwa cædō tōmāā ñimpo cæedāni. Adobaī quiēmē mīni wēnæ wēnæ cæpāmo tōmāmāmo ñimpo cæte iedāni. Ayæ Wængonguī nānō angainō ante mīnitō mīmōnē nānō mingainō ante Ao ante gānē pōnente æncæmīnimpa. Edæ iī angainō beyænque mīnitō quēwencæmīnimpa.

²² Mīnitō, Nāmā incæ oda cædāmaī ingæimpa, ante cædinque Wængonguī nānō angainō ante wīi ōnonque ēñēmīnīnque inte wæætē, Æbānō ante i, ante ēñente cæedāni. ²³⁻²⁴ Waocā nāmā awinca awocawæntaa adinque nāmā ate ate wadæ godinque, Quīnō baī intawo, ante nānō adinca do oda cæte wæcampa. Mānōmaī oda cæte wæcā baī Wængonguī nānō angainō ante nē ēñenganque wīi ēñente cæcā iñōmō tōmengā adobaī oda cæte wæcā

ingampa. ²⁵ Wængonguï nõingä nänö wææ angainö ante nani yewæmongainö ante nē ædæmō cōwē acā guiquēnē tōmengä iñōmō nänö eñēninō ante wīi pōnente badāmaï inte wæætē cōwē eñente cæcä iñinque tōmengä mänōmaï cædinque nänö to-quinque cæcampa. Wængonguï nõingä nänö wææ angainö beyænque waocä ñimpo cæte quēwengä ingampa.

²⁶ Wængonguï ingante botö nē eñente cæbo ïmopa, ante pōnengä incæte tōmengä önonguēnēwa ñä cæguēnēwate bai cædāmaï inte wæætē wīwa tedecä iñinque tōmengä nämä incæ oda cæte gob-aingampa. Ayæ Wængonguï ingante botö eñente cæbo ïmopa, ante tōmengä nänö änö ante önonque angä ïmaingampa. ²⁷ Nōwadāni tönö owæmpoināni nani wæwēñedē mönō tōmēnāni tönö godongāmæ cæcæïmpa. Ayæ adobaï ïmæcaque ante quēwēnāni nani wēnæ wēnæ cædimāmo bai mönō, Wēntamō badāmaï ingæïmpa, ante wææ cæcæïmpa. Mänōmaï cæmō iñinque mönō Mæmpo Wængonguï ayongante mönō wapiticæ cædāmaï inte wæætē nō eñente cæmō ïmopa.

2

Wacä ingante wadö wadö ate pōnente cædāmaï ingæïmpa

¹ Botö tōñiñamini eñēedāni. Mönō Awēnē Itota Codito ñäö emonte nē apäigaingä ingante nē pōnēmīni inte waodāni inānite wadö wadö ate pōnente cædāmaï ïedāni. ² ïmaï nani cæbaï ante önōwēnenque pōnēedāni. Edæ onguïñængä nē eacä iñōmō tōmengä nänö önongompo timpoi oodo badöi wempocä iñinque waëmoncoo mongængä inte mīni

a ongöñömö guui pongampa. Ayæ onguĩñængä nê wii eyepæ éacä iñömö pedæncoo mongængä inte mĩni a ongöñömö adobaĩ pongampa. ³ Adinque mĩnitö waëmoncoo mongængä ingante, “Bitö iñömö waa tæ contaĩpaa tæ contaẽ,” ante apænemĩni imĩnitawo. Wæætë wii eyepæ éacä ingante, “Bitö mäniñömö adiyæ ongöe. Botö önöwa iñömö tepataa tæ contaẽ,” ante apænemĩni imĩnitawo. ⁴ Mänömaĩ apænedinque mĩnitö weca wii godongämæ wadö wadö ate pönente cæbaĩmĩnitawo. Ayæ wænæ wænæ pönëninque apænte ämĩni babaĩmĩnitawo.

⁵ Botö nê waadete tönĩñamĩni ëñëedäni. Wængonguĩ Awënë Odeye ingante nê waadedäni inänite tömengä, Botö pönö cæbo ate mĩnitö botö nempo cöwë quëwencæmĩnĩmpa, angacäĩmpa. Imæca quëwënäni weca mäincoo wii eyepæ éadäni iñönänite tömengä, Mĩni wede pönënö nanguĩ ëwocadinque mĩnitö botö angainö baĩ botö nempo quëwencæmĩnĩmpa, ante tömënäni inänite wii apænte ængantawo. ⁶ Mĩnitö wæætë wii eyepæ éacä ingante piĩnte tedemĩni ate tömengä guingo imonte badingä ingampa. Iñæmpa nê éadäni guiquënë mĩnitö imĩnite nãni wænæ wænæ cædinö beyænque wii wæmĩnitawo. Ayæ adodäni mĩnitö imĩnite apænte anguinäni weca godoncæte ante wii ænte godänitawo. ⁷ Ayæ mĩnitö, Coditoidi imönĩpa, ante Codito waa pönĩ ëmöwo ante ëmömĩni iñöminite tömënäni adodäni incæ mäniwo ante babæ äninque nê wænæ wænæ änäni wii inänitawo.

⁸ Wængonguĩ angä ëñëninque nãni yewæmongainö ante adinque mĩnitö waa pönĩ Awënë nänö wææ angainö ante nö ëñente

cæmīni īinque waa cæbaīmīni īmīnīpa. Īīmaī ante yewæmonte impa. “Bitō nāmā ante pōnente, Nāmā waadebo īmopa, ante nāmā bitō waadete pōnenganca wadāni īnānite adoganca waadete pōnēe.”⁹ Mānōmaī cædinque mīnitō māincoo ēacā ingante waa cæmīni incæte wīī eyepæ ēacā ingante wadō wadō ate pōnēmīni inte wīwa āmīni īinque wēnæ wēnæ cæmīni īmaīmīnīpa. Ayæ Wængonguī nānō wææ angainō ōnonque wido cæte bai cædimīni inte mīnitō wentamō mongæmīni īmaīmīnīpa.¹⁰ Wængonguī beyæ Mōitee wodi nānō wææ yewæmongainō ante tōmānō ante æcāmenque nē ēñente cæcā incæte mānīnō adodonce pōnī incæ ēñēnāmaī cæcā inte tōmengā mānīnō tōmānō ante ōnonque wido cæte bai cædingā inte wentamō mongængā ingampa.¹¹ Edæ Wængonguī, “Nānōogæ īnāmaī īñongante godō guēa mōnāmaī īedāni,” ante nē angaingā inte tōmengā adocā godōmenque īīmaī angacāimpa, “Wacā ingā wænōnāmaī īedāni.” Mīnitō wacā nānōogæ īñongante godō guēa mōnāmaī īmīni incæte wacā ingante wænōmīni īinque mīnitō Wængonguī nānō wææ angainō ōnonque wido cæte bai cædimīni inte wentamō mongæmīni īmaīmīnīpa.

¹² Wængonguī nānō apænte anguīōnæ mōnō īmonte tōmengā nānō wææ angainō bai cæcæcāimpa. Mānīnō nānō wææ angainō beyænque waocā ñimpo cæte quēwengā ingampa. Īinque mīnitō tedemīni incæ cæmīni incæ, Cōwē mānōmaī impa, ante pōnēinque tedecæmīnīpa. Adobai ante cæcæmīnīpa.¹³ Wadāni wæwēnāni īñōnānite æcāmenque wīī waadete godō waa

cædingä ingää, ante Wængonguī wæætē tōmengä ingante godō waadete waa cædāmaī inte apænte äninque pancæcäimpa. Wadāni wæwēnāni İnānite æcāmenque guiquēnē nē godō waadete waa cædingä İñongante Wængonguī wæætē tōmengä ingante nānō apænte anguiōnæ godō waadete waa cæcæcäimpa.

Wængonguī ingante pōnēninque mōnō cæquēnēnō

¹⁴ Botō tōniñamīni ēñeedāni. Waocä, Botō Wængonguī ingante wede pōnēmo İmopa, angä incæte tōmengä nānō waa cædinō wæætē dæ ä İninque tōmengä mäninō, Wede pōnēmopa, ante nānō änō beyænque ædō cæte wænāmaī quēwenguingää. ¹⁵ İmaī nāni cæbaī ante önōwēnenque pōñeedāni. Wængonguī ingante wede pōnengä İñōmō onguiñængä incæ onquiyængä incæ æcāmenque incæ tōmengä weocoo tōnō cænguī ömaacä ingampa, ¹⁶ adinque mīnitō weca adocanque tōmengä ingante, “Waa goe, ämopa. Bitō, Yoguidāmaī, ante weocoo wēñae, cænguī eyepæ æninque cæe,” ante angä incæte nē ömaacä nānō ænguēnēnō ante edæ tōmengä ingante godōnāmaī İninque tōmengä waa cæcantawogaa. ¹⁷ Adobaī İmaī İmpa. Mōnō waa cædinō dæ ä İninque Wængonguī ingante mōnō wede pōnēnō incæ önonque bapa.

¹⁸ Incæte wacä İmaī anguingä. “Bitō Wængonguī ingante tōmēmi wede pōnēnō ēabi İmipa. Botō guiquēnē tōmēmo waa cædinō ēabo İmopa,” ante añongä botō wæætē, Bitō nē cædāmaī İnōmi inte Wængonguī ingante bitō wede pōnēnō ante botō İmote odömōmi aboe, ämopa. Odömōmi adinque

botō guiquēnē botō cædinō ante odömōmo
 adinque bitō wæætē botō wede pōnēnō edonque
 pōnī abaïmipa. ¹⁹ Wængonguī nāwangā adocanque
 ingaingā ingampa. Bitō mǎnōmainō ante pōnēmi
 inte waa pōnī pōnēmi ïmipa. Wēnæidi diyæ adodō
 ante pōnēnānīpa tōō. Incæte ancai guñente do
 do wāate wædānīpa. ²⁰ Bitō mǎnōmainō ante nē
 ōnonque tedebe ïmi ēñēe. Botō, Mōnō waa cædāmaï
 ïmō ïnīnque Wængonguī ingante mōnō wede pōnēnō
 incæ ōnonque ïmaïmipa, ante odömōmo ate bitō edæ
 Ao ante ēñenguïmiyaa. ²¹ Edæ mōnō docā Abadāō
 wodi Wængonguī nānō āmaï cædinque tōmengā
 wengā onguīnægā Itæca ingante ænīnque
 iya tāïmoga cōnōnīnque wænoncæ cæyongante
 Wængonguī adinque, Bitō nō cæte entawēmi
 āmopa, ante apænegacāïmipa. Abadāō wodi
 nānō cædinō beyænque Wængonguī mǎnōmaï
 angacāïmipa. ²² Bitō ēñēnāmaï ïmitawo. Abadāō
 wodi edæ Wængonguī ingante wede pōnēnīnque
 ēñente cægacāïmipa. Wīï ēñente cægaingā inte
 baï tōmengā Wængonguī ingante nānō wede
 pōnengainō ōnonque pōnēmaingā incægacāïmipa.
 Ayæ waa nānō cægainō beyæ Abadāō wodi
 nānō wede pōnengainō eyepæ pōnī bagatīmipa.
²³ Wængonguī angā ēñente nāni yewæmongainō
 baï ïnīnque batīmipa. ïïmaï ante ïmipa. “Abadāō
 ïñōmō Wængonguī, Botō ïïmaï pōnō cæcæboïmipa,
 ante nānō angainō ante pōnengacāïmipa. ïnīnque
 Wængonguī, Mǎnōmaï pōnēmi beyæ bitō botō
 ayōmo nō cæte entawēmi ïmipa,” ante tōmengā
 ingante wæætē pōnō angacāïmipa. Ayæ Abadāō,
 Wængonguī æmigo ingampa, ante angadānīmipa.

24 Bitō ēñēnāmaī īmitawo. Waocä Wængonguī ingante wīī nānō wede pōnēnō beyænque wæætē, Tōmengä æbānō waa cæcää, ante adinque Wængonguī tōmengä ingante, Bitō nō cæte entawēmi abopa, ante cæcä ingampa. 25 Idægoidi, Ömæ awēmō ate pōeda, ante mēnaa īnate da godōnāni gote pōñōnate Adacaba wodi nē towente quēwengä incæ, Botō oncōnē guieda, ante tōmēna īnate wē wodongacäimpa. Ayæ, Wadāni tōmēna īnate bæi ongōnāmaī incädānimpā, ante, Wadō taadō goeda, ante da godongä gogadaimpā. Mānōmaī cæcä adinque Wængonguī, Bitō cædinō beyænque bitō botō ayōmo nō cæte entawēmi īmipa, ante Adacaba ingante adobāinō ante pōnō angacäimpa. 26 Mōnō baō ömæwocä inte do wænte ī bai Wængonguī ingante mōnō waa cädāmaī wede pōnēnō adobāi do wæningä bai inte edæ önonque impā.

3

Mōnō önonquēnēwa

1 Botō tōññāmīni ēñēedāni. Minitō weca wīī tæiyænāni, Nē odōmonte apænemōni bacæmōnimpā, ante bāinente wæquēnēnāni incädānimpā. Edæ wadāni inānite pōnōmenque apænte āninqe Wængonguī wæætē mōnō nē odōmonte apænemō īñōmonte, Æbānō odōmonte apænemīni, ante mōnō īmonte godōmenque apænte āninqe pancæcäimpa. Minitō do ēñēmīnipa. 2 Mōnō tōmāmō nanguī ægodawate tæi go wæninque bai oda cæmō īmompā. Nē tedecä īñōmō tōmengä, Æbānō ante tedeboo, ante tōmengä

önonguēnēwa cōwē wææ aadinque tōmengä wēnæ wēnæ änāmaī ininque nōingä cæbaingä ingampa. Ayæ wēnæ wēnæ cædāmaī incæboimpa, ante nāmä baonga tōmāo wææ aate quēwēnongä ingampa.

³ Cabayo mōnō imonte ēñente cæcæcäimpa, ante tæinta badōinta önöne da wēnemō ate, Cabayo baō tōmāñō incæ iñāimæ iñāimæ gocæcäimpa, ante cæmō ininque cabayo do ēñente gocampa.

⁴ Iīmañō ante ñænængade wipo ante adobaī ante pōnēdāni. Ñænængade pōni wipo incæ woboyæ nanguī pæmænte gopa incæte wipo nē dadongä nānō cæinēnō bai, Ædōnō dadiimæ ædōnō dadiimæ wiyate goquī, ante guiyä awæmpa inte wiyate cæcä gopa. ⁵ Ayæ adobaī mōnō baō tōmāo ēñayōmō mōnō önonguēnēwa guiyä enguēnēwamō imompa. Incæte mōnō önonguēnēwa inte tededinque, Mōnō nanguī cæmompā, ante tedewēmompā. Ñænængade pōni ömædē incæ amimō bayedē guiyä gonga beyæ ömædē tōmāo gonga bæcodote bapa. ⁶ Ayæ mōnō önonguēnēwa adobaī gonga bæcodote bai tedepa. Mōnō baō tōmāo ēñayōmō mōnō önonguēnēwa tōmāo mōnō wīwa tedewenguinque wēnæ wēnæ enguēnēwamō imompa. Waomō incæ māninguēnēwa beyænque mōnō baō tōmāo inte ēñēnāmaī cæmompā. Ayæ gonga wacæ tænōmonte bæcododāni bai ado önonguēnēwa beyæ mōnō quēwenganca tōmanganca wo ewente imompa. Edæ iī gonga tadōmengadænguipodē öñonte ö ænte wacæ tænōmonte bæcodote bai cædinque wēnæ incæ mōnō imonte cæcä beyænque mōnō wīwa tedewēmō imompa.

⁷ Babæidi incæ öömä ëadāni incæ tæntæidi

incæ æpænē quēwēnāni incæ quingānōidi
 incæ tōmānāni inānite waocā, Botō pæpogate
 cænīnāni bacæminimpa, ante cæcā ingampa.
 Waocā doyedē nānō cægai beyænque cænīnāni
 bate quēwengadānimpa. ⁸ Īñæmpa æcānō, Mōnō
 ōnonguēnēwa pæpogate bai bacæimpa, ante
 cædaa edæ dæ angampa. Edæ, Babæidi cōwē
 incæmōnimpa, ante cænīnāni badāmai ināni
 bai mōnō ōnonguēnēwa adobai wēnæ wēnæ ī
 inique ædō cæte waa tedemō. Wæætē mōnō
 ōnonguēnēwa nangui wænguimæ enguēnēwamō
 bai imompa.

⁹ Māninguēnēwa inte mōnō Mæmpo Wængongui
 ingante, Bitō tæiyæ waēmō imidō anguēnē, ante
 waa apænemompa. Wæætē waodāni Wængongui
 tōmengā nānō ingai bai nānō nē badongaināni
 īñōnānite tōmēnāni inānite ante mōnō adoguēnēwa
 inte wēnæ wēnæ apænemompa. ¹⁰ Ado ōnōne
 incæ wade wade ante mēnea ante apænemompa.
 Adodeque ante waa impa. Adodeque ante wēnæ
 wēnæ impa. Botō tōniñamini ēñēedāni. Mānīnō
 bai mōnō edæ wīi cæquēnēmō ingæimpa. ¹¹ Æpæ
 tayōmō ado tayōmō ædō cæte waēmōmæ wen-
 tamōmæ āññōmonque ta goquimææ. ¹² Botō
 tōniñamini ēñēedāni. Igowæ nāni āwæ incayō
 odibomō nāni ānōmō ædō cæte incaquīi. Yowewæ
 incayō iigo mæñeca ædō cæte incaquīi. Adobai
 ado tayōmō ædō cæte waēmōmæ wentamōmæ
 āññōmonque ta goquimææ.

Mōnō nō ēñēmāmo

¹³ Mīnitō weca æcānō nō ēñengā ingantawo.
 Tōmengā īñōmō, Nō ēñēmo imopa, ante wadāni

ēñencædānimpa, ante cædinque tōmengā nānō waa quēwēnō inte odōmoncæcāimpa. Ayæ tōmengā nō ēñengā incæ, Botō ōnōmoque imopa, ante pōnēninque tōmengā nānō cædinō beyæ odōmongā acædānimpa. ¹⁴ Mīnitō guiquēnē wacā quincōo adinque pīinte entawēmīni ayæ nāmanque ante, Mōnō ñænæmō badinque waa quēwengæimpa, ante pōnente entawēmīni īinque mīnitō nō ēñēmīni incæ, Mōnō waa cæmōmpa, ante ædō cæte anguimīnii. Ayæ mānōmaī baī godōmenque entawēmīni īinque nāwangā mīni anguēnēnō ante edæ Baa ānāmaī iedāni. ¹⁵ Mānīnō ēñēmāmo wīī Wængonguī nānō nō ēñēmāmo ī. Wæætē īī inguipogaque ante quēwengā inte waocā mā pōnēninque wēnæ nānō ēñēmāmo ante entawengā ingampa. ¹⁶ Edæ waocā æyedēmē wacā quincōo adinque pīinte entawengā ayæ nāmanque ante, Botō ñænæmo badinque waa quēwencæboimpa, ante pōnente entawengā īñōmō tōmengā ædō cæte tōingā pōnente cæcāā. Īñæmpa quīēmē nāni wēnæ wēnæ cæpāmo ante cæcampa.

¹⁷ Waocā Wængonguī nānō nō ēñēmāmo ante nē entawengā guiquēnē waēmō entawengā ingampa. Ayæ wacā ingante cōwē piyænē cæte quēwēnongā ingampa. Tōmengā nē waadete pōnengā inte wacā ingante waa ēñēnongā ingampa. Wacā ingante ēñente cædongā ingampa. Tōmengā, Wæwēnāmaī incæbiimpa, ante wacā ingante godō waadete waa cædongā ingampa. Ayæ, Quīnō waa inguīī, ante mānīnō ante cædongā ingampa. Nē waodāni īnānite wadō wadō ate pōnente cædāmaī inte tōmengā nō pōnente quēwēnongā ingampa.

¹⁸ Wadāni īnānite, Botō piyænē cæcæboimpa, ante

nē cæcā iñōmō tōmengā nānō piyænē cædinō beyæ tōmēmō nē mīnongā bai ingampa. Tōmengā nānō piyænē cædinō beyæ waodāni wæætē, Quīnō nō cæte impa, ante cædāni īnīnque tōmengā edæ amiñayedē tōmēmō tā pete ængā bai incæcāimpa.

4

Inguipoga nāni quīncoo ante pōnēnāmaī incæmōimpa

¹ Mīni cabo quīnō beyæ ante guēa wæætedō wæætē pīīnīnque wæætē godō wæætē godō ānewēmīnitawo. Mīnitō nāmā wadō wadō mīni cæīnēnō ante entawente guēa cæte quēwēmīni beyænque cōwē godongāmæ mīni pīīnte quēwengūinque īmīnipa tōō. ² Mīnitō æīnente wæmīni incæte ænāmaī īmīnipa. Īnīnque nē ēacā ingante wænōmīni incæ tōmengā nānō quīncoo ante æīnēmīni incæte mīni æīnēnō, ante ænāmaī īmīnipa. Mānōmaī beyæ mīnitō wæætē godō wæætē godō ānewēnīnque guēa wæætedō wæætē pīīnīnque guēadō guēa cæte quēwēmīni īmīnipa. Mīni ānō ante mīnitō, Pōnōmi æmōnie, ante mīnitō Wængonguī ingante apænedāmaī īmīni inte mīni ænāmaī quēwengūinque impa. ³ Mīnitō Wængonguī ingante mīni ānō ante apænēmīni incæte wænæ wænæ ante pōnēnīnque apænēmīni beyæ ænāmaī īmīnipa. Edæ Wængonguī nānō pōnōnī ænīnque mōnō edæ nāmanque pōnente tote quēwengæīmpa, ante æīnente wæmīni inte ænāmaī īmīnipa tōō.

⁴ Waocā nānōogæ ingante wido cæcā bai mīnitō adobaī Wængonguī ingante wido cæmīni īmīnipa. Mīnitō ēñēnāmaī īmīnitawo. Inguipoga nāni quīncoo ante mōnō pōnēnō beyæ mōnō

Wængonguī ingante piinte imompa. Incæte, Inguipoga nāni quincōo ante nē pōnencæboimpa, ante æcānō angā Wængonguī ingante piinte bacæcāimpa. ⁵ Wængonguī angā ēñēninqe nāni yewæmongainō iīmaī ante ōnonquedō ante intawogaa. “Wængonguī cæcā beyænque mōnō tōmengā Ōnōwoca ingante ēwocate quēwēmō imompa. Īninqe māniwoca mōnō imonte waadete pōnēninqe, Botō imote waadete pōnenguēnēmīni imīnīpa, ante wæætē edæ godō piinte acā ingampa.” ⁶ Incæte tōmengā mōnō imonte godōmenque waadete pōnō cædinque mōnō tōnō godongāmæ cædongā ingampa. Mānōmaī beyæ Wængonguī angā ēñente nāni yewæmongainō iīmaī ante impa. “Nāmanque ante, Mōnitō gomonga waa cæmōni imōnīpa, ante nē pōnēnāni inānite Wængonguī Baa angampa. Wæætē edæ, Mōnitō ōnōmōnīque baī imōnīpa, ante nē ānāni inānite tōmengā pōnō waadete cæcampa.”

⁷ Mānōmaī beyæ mīnitō Wængonguī ingante ēñente cæedāni. Wēnæ ingante Baa ante quēwēedāni. Baa āmīni ĩninqe tōmengā nānēnē wodii wīnōmaingampa. ⁸ Wængonguī gāmænō pōedāni. Pōmīni ate tōmengā wæætē mīnitō weca poncæcāimpa. Mīnitō wēnæ wēnæ cæmīni inōmīni inte ōnōmpo mempote baī waēmō pōnī quēwēedāni. Ayæ, Wængonguī ingante waadete pōnēmopa, ante āmīni incæ adobaī inguipoga nāni quincōo pōnēmīni inte mīnitō mēnonga ante pōnente quēwēnōmīni imīnīpa. Īninqe edæ mīmō ñā mēnongate baī cædinque tōingā pōnente entawēmīni baedāni. ⁹ Mīni nāmā wēnæ

wënæ cædinö ante pönëninge mīnitö, Ancaa wæwente awædö, ante wæedäni. Mīnitö Ca ca tote quëwënö ñimpo cædinque Ca ca wædinque edæ wæwente quëwëedäni. ¹⁰ Mīnitö incæ, Wënæ wënæ cæmönipa, ante önömönique imönipa, ante Wængonguï ingante añömini tömengä wæætë, Wadäni mīnitö imīnite waa acædänimpa, ante mīnitö imīnite ængö cæte bai cæquiringänö angüenë.

Mönö tönñacä ingante apænte änämaï incæmöimpa

¹¹ Botö tönñamīni ëñeedäni. Mīnitö wacä ingä wacä ingä wënæ wënæ ante apænedämaï iedäni. Æcänö tömengä tönñacä ingantedö ante wënæ wënæ äna ayæ tömengä ingante, Wënæ wënæ cæbipa, ante æcänö apænte äna ina mäningä Wængonguï nänö wææ angainö incæ wënæ wënæ ante apænecampa. Ayæ Wængonguï nänö wææ angainö ante wënæ wënæ impa, ante apænte angampa. Wī tömengä nänö ëñente cæquinque Wængonguï nänö wææ angainö ante apænte angampa. Wæætë edæ, Mäninö ante në apænte ämo imopa, ante bai cæcampa. ¹² Wængonguï tömenganque nänö wææ angainö ante në angaingä ingampa. Mänömaï beyæ tömengä adocanque në apænte anguingä inongäimpa. Adocä pönö cæcä beyænque, Botö æmo beyænque quëwenguïnäni, ante cædongä ingampa. Adobai tömengä apænte angä beyænque, Wadäni wo ewente bacædänimpa, ante cædongä ingampa. Bitö guiquënë në angaimi imipa diyæ wacä ingante apænte angüenëmi imii.

Baänæ ate cëbänö baquï, ante Wængonguingue ëñengä

¹³ Mīnitō ñowo botō imote eñeedāni. Mīnitō nē iīmaī ante tedemīni imīnipa. “Ñowoönæ incæ baänæ ate incæ mōnitō iī wadāni quēwēñōmō goquīmōni imōnipa, ante māniñōmō godinque adoque wadepo iñonte mōnitō godonte ænguinta æncæte ante cæquīmōni imōnipa,” ante amīni imīnipa. ¹⁴ Iñæmpa, Baänæ ate æbänō bacæimpa, ante tōmää eñenāmaī imīnipa. Cōwē quēwenguīmōmpa diyæ eñenguīmōō. Awænæcaque owo boguimā nænque tamōninque quingæ dæ ba bai mōnō quēwēnō adobai do dæ bacæimpa. ¹⁵ Mīnitō guiquēnē iīmaī ante anguēnemīni imīnipa. “Wængonguī Ao angā ininque mōnitō quēwenguīmōni imōnipa. Ayæ Ao angā ininque mōnitō iī waa cæquī cæcæmōnimpa.” ¹⁶ Iñæmpa mīnitō, Tōmēmōnique āninque cæcæmōnimpa, ante pōnēninque tedete quēwēnōmīni imīnipa. Mānīnō ante tōmānō wēnæ wēnæ impa. ¹⁷ Waocā, Æbänō waa impa, ante eñengā incæte cædāmaī ingā inte māningā wēnæ wēnæ cæcā ingampa.

5

Māincoo nē ēadāni nāni pōnenguēnēnō

¹ Mīnitō māincoo nē ēamīni iñōmō ñowo eñeedāni. Mīnitō nanguī Ca ca wæedāni. Edæ, Mōnō caate wæquinque nanguī ingæimpa, ante tedecōninque Ca ca wæcæmīnimpa. ² Mīnitō māincoo ēadincoo do wote batimpa. Ayæ mīnitō waëmoncoo tōmancoo cayæ ade cænimpa. ³ Mīnitō oodo tōnō padata tæinta to tamōninque bai batimpa. Mānī to tamōni beyæ mīni wēnæ wēnæ cædinō edonque pōni odōmonte ingæimpa. Ayæ quincoomē gonga bæcodōñōmō concædinque æmæwo gonte ba bai

mīnitō īi to tamōnī beyæ mīni baō incæ adobaī æmæwo gonte ba baī bacæimpa. Īñæmpa ĩimæca wodo ĩinque bayedē incæ tōmēmīni mǎincoo ēadincoo do wote baquincoo gæte da wente cæmīnipææ.

⁴ Aedāni. Wadāni edæ tōmēmīni quēwencodencoo cædīnāni ĩñōnānite mīnitō, Paga, ante mīni godonguēnenta pæ gompodinque godōnāmaī ĩmīnitapa. ĩnque ænāmaī ĩnāni mīnitō ĩmīnitedō ante pīinte wædinque, Nē ēadāni ĩñōmō, Mōnitō cædīnō beyæ ante dicæ pōnōnāni æntamōniyaa, ante wædōnānimpa. Mōnō Awēnē nē adocanque Tōmāā Cægāingā ĩñōmō nē cædīnāni nāni wædīnō do ēñēningā ingampa. ⁵ ĩimæca quēwēñedē mīnitō quincoo waēmoncoo tōmancoo mante quēwēmīni ĩnte mīnitō cōwē, Nāmā mōni watapæ tote quēwengæimpa, ante quēwēnīmīni ĩmīnīpa. Waocā nānō wæñongā wænguīōnæ ĩñonte cæningā nānō wænguinque uguīmo pōnī ba baī mīnitō cæningā baī adobaī uguīmo pōnī bamīni ĩmīnitapa tōō. Māñōnæ edæ do batimpa. ⁶ Wadāni nō cæte quēwēnāni mīnitō ĩmīnite Baa ānāmaī ĩñōnānite mīnitō ĩñōmō, Mīni pante wæquinque wēnæ wēnæ cædānipa, ante wapiticæ apænte āmīni ĩnte tōmēnāni ĩnānite wæñōmīni wæñānitapa.

Mōnō ee cæpāmo ayæ Wængonguī ingante mōnō apæñedō

⁷ Māñōmaī beyæ botō tōñīñamīni ēñēedāni. Mīnitō mōnō Awēnē nānō ponguinganca ante wæntædāmaī ĩnte ee cæte wānō cōñōedāni. Aedāni, Nē quiyacā tōmēmō wæænte ate onguipo cōñe ba ate, Tā bocate pæquī, ante cōñnæ tedænque ee

ongongampa. Cöönæ tedæ iinque baganca amiña bayedē waemō pōni nānō tōmēmoncoo tā pete gæcæte ante wīi ee ongongantawo. ⁸ Mōnō Awēnē nānō ponguīōnæ oo pōni impa, ante mīnitō adobaī ee cæte wānō cōnōedāni.

⁹ Botō tōniñamīni eñēedāni. Mīnitō wacā ingā wacā ingā wæætedō wææte, Wiwa cæcampa, ante godō ānāmaī iedāni. Mīnitō mǎnōmaī cæmīni iinque Wængonguī wææte mīnitō imīnite apænte ante pāmaingampa. Edæ mōnō Apænte Anguingā oo poncæcāimpa cæmīni. ¹⁰ Botō tōniñamīni eñēedāni. Wēēnēhedē Wængonguī beyæ nē apænegaināni iñōmō tōmengā emōwo apænedinque wæwēnāni incæte wæntædāmaī inte ee cæte quēwengadānimpa, ante pōnēninque mīnitō tōmēnāni nāni cægāī baī adobaī cæedāni. ¹¹ Wadāni wæwēnāni incæte wæntæye ināmaī inte ee cædāni iinque nāni toquinque impa, ante mōnō pōnēnō ante do eñēmīnipa. Docā Coba wodi iñōmō tōmengā nanguī pōni wæwengā incæte wæntædāmaī inte pīināmaī ingacāimpa. Mǎnīnō ante do eñēnimīni inte ayæ tōmengā nānō wæwēñedē iinque ba ate Wængonguī æbānō tōmengā ingante nanguī godongā ængaingā ingacāimpa, ante adobaī eñēmīnitawo. Edæ waodāni wæwēnāni iñōnānite mōnō Awēnē Wængonguī ædæmō waadete waa cædongā ingampa.

¹² Botō tōniñamīni eñēedāni. Wadō mīni pōnēnō ante pōnōmenque pōnēninque mīnitō iīmaī ante godōmenque pōnēedāni. Mīnitō ānō nāwangā impa, ante wadāni pōnencædānimpa, ante cædinque, Botō ānō nōingā baquīnō anguēnē, ante ānāmaī iedāni. Edæ, Öönæ beyænque imæca beyænque quiēmē

beyænque mönō apænemönō nāwangā baquinō angüēnē, ante tömänō ante edæ apænedāmaī ðedāni. Minitō wæætē Ao äinēmini inte “Ao” ante mäninque æedāni. Ayæ mīnitō Baa äinēmini inte “Baa” ante mäninque æedani. Edæ wīi mänōmaī cæmini ðinque Wængonguī wæætē mīnitō ðimīnite apænte ante pämaingampa.

¹³ Minitō wæwēmīni ðinque Wængonguī ingante apænequēnēmīni ðimīnīpa. Minitō watapæ tomīni ðinque Wængonguī ingante, Bitō tæiyæ waēmō ðimidō angüēnē, ante ämotamīni ancæmīnīmpa.

¹⁴ Æcänō mīnitō weca wænæ wænæ ðna ðñömō tömengā Codito ingante mīni godongāmæ pönencabo ðñömīnite nē aadāni nāni Picæncabo mīni änāni ðnānite, Pöedāni, ante aa pequēnengā ingampa. Aa pecā pönāni ate tömēnāni Awēnē Itota emōwo ante apænedinque wædænque oguī wapæ æninque nē wænæ wænæ ðnongā ingante oo paacædānīmpa. Ayæ adoyedē wænæ wænæ ðnongā ingante nāni oo paayedē tömengā beyæ ante Wængonguī ingante apæncædānīmpa. ¹⁵ Ayæ, Wængonguī ingante apæneyōmonte tömengā eñengampa, ante wede pönēninque apænemō beyænque waocā nē wænæ wænæ ðningā ðncæ edæ gançæ bacæcāīmpa. Wængonguī tömengā ingante pönō cæcā ate waa ba ðnāni ömæmoncæcāīmpa. Ayæ adocā nänō wænæ wænæ cæðinō beyæ wænæ wænæ ðngā ðinque Wængonguī tömengā nänō wænæ wænæ cæðinō adinque ðimpo cæcā quēwēmaingampa. ¹⁶ Mänōmaī beyæ mīnitō wacā ingante wacā ingante apænedinque, Botō wīwa cæðimo inte wæbopa, ante æedāni. Mänōmaī cæðinque mīnitō, Gançæ bacæmönīmpa, ante wacā

beyæ ante wacä beyæ ante Wængonguï ingante apæneedäni. Waocä nē nō cæte quēwēnongä iñömō Wængonguï ingante apænedinque edæ tæi piñænte apæneçä ingampa. Mäningä nänō apænedō beyænque Wængonguï cæcæcäimpa. ¹⁷ Ediya wodi mönō waomō imō bai tömengä adobai ingacäimpa. Incæte tömengä Wængonguï ingante, Cöönæ ämi cædämaï ingæimpa, ante ædæmō apæneçä ate mēa go adoque tæcæ wadepo ganca edæ cöönæ cædämaï ingatimpa. ¹⁸ Ayæ ate tömengä, Cöönæ ämi cæcæimpa, ante Wængonguï ingante wæætē apænegacäimpa. Apæneçä ate öönædē inō wææ cöönæ cægatimpa. Cöönæ wææ cæ ate onguipoga tömēmō do tä bocate pægatimpa. ¹⁹ Botō tōniñamini ēñeedäni. Minitō weca æcämenque nō taadō oda cæte gocä adinque wacä tömengä ingante ocæ emænte mämongä ponguēnengä ingampa. ²⁰ Iïmaï pönēedäni. Nē wēnæ wēnæ cæcä wapiticæ taadō gocä adinque æcämenque tömengä ingante nō taadō inō ocæ emænte nē mämongä ingää tömengä mämongä beyænque nē wapiticæ gocä iñömō æmæwo nänō wænguēnēnō ñimpo cæte edæ quēwencæcäimpa. Ayæ nanguï pōni nänō wēnæ wēnæ cædinō incæ wadæ cæte ingæimpa, ämopa. Mäninque ante yewæmōmopa.

Wængonguī nānō Apænegainō
New Testament in Waorani (EC:auc:Waorani)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Waorani

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Waorani [auc], Ecuador

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Waorani

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
9bedab5a-39ff-5163-a35b-8056cbbe8690